

‘አማራ፣ ከአጽመርስቱ ፣ ጋት አይጎድልም (በደብሩ ነጋሽ / ሃኪም) (21 Dec 2020)

‘ለደር ሲሳሱ፣ የመሃሉን ይነሱ’ እንዲሉ፣ አማራ ለኢትዮጵያ ሲዋደቅ፣ ደፋር ይሉኝታቢሶች፣ በቤቱ ናኙብት። እናት በድባብ ትሂድና የጎበዝ አለቃን የመሰለ ተቋም ከፈጠሩ የአብራክ ክፋይ፣ እንዳሸንፈሉ። የወራሪ ጋሎች ዝርዮች (አሮሞዎች) ፣ እንዳባቶቻቸው፣ ኢትዮጵያ ችግር ላይ ስትወድቅ፣ አማራን እና ጥንታዊ ኢትዮጵያውያንን፣ በተለመደ ወደርየለሽ ጭካኔ ጨፍጭፈዋል። የአሮሞ ማንነት ‘በሞጋሳ’ እና ‘በለለበቻው ተማርከው፣ በባርነት፣ አሮሞነት የተጣለባቸው፣ በፊናቸው ገዳን፣ በኢትዮጵያውያን ካልጫን እያሉ ነው። ስማቸውን መጻፍ ብዕሬ የሚቀፉት፣ ገርባና ጀዌር፣ አገልጋይ አሮሞ ናቸው። አምና፣ ቄሮ በሚሏቸው የሰው አራዊቶች፣ ጥንታዊ ኢትዮጵያውያንን በተለይ አማራን እና የተዋህዶን ዕምነት ተከታዮች ሺዎችን የጨፈጨፉትና ንብረታቸውን ዘርፈው ቀሪውን ያቃጠሉት፣ በሁለት ቀናት ነበር። በአርሲ ፣ በባሌ፣ በሃረር፣ በኢሉባቦር፣ በወለጋ ፣ በአዲስ አበባ፣ እመጫትና ነፍሰ-ጡር ስይቀር፣ እየገደሉ ቀረጣጥፈው አስከሬን የገፈፉ በጋላ ወረራ ፣ ቅድም ያቶቻቸው ይፈጽሙ የነበረውን ለመዘከር ይመስላል። በአባገዳ አብይ ይሁንታ መፈጸሙ፣ የዘር ፍጅቱን መካዱ፣ የሃዘን መግለጫ መንፈጉና፣ ሽመልስ አብዲሳን ለፍርድ ከመቅረብ ይልቅ፣ ለሌላ ስምሪት መላኩ፣ በቂ ማስረጃ ናቸው።

አበገድው መሪ፣ በግፍ የባልደራስን አባላት፣ እመጫቷን አስቴር ስዩምን ጨምሮ ዘብጥያ ሲወረውር፣ እግረ መንገዱን፣ አሸባሪ ጀዌርና ገርባን፣ ሽብ ያደረገው በዘር ፍጅት አልነበረም። ቀንደኛው ፋሽስት፣ ሽመልስ አብዲሳው፣ የቤንሻንጉል-ጉሙዝና የወለጋን አማራ የማጥፋት ተልዕኮ ሰጠው ። የአማራን አጽመርስት መተካልን፣ ለአሮሞያቸው ተቀራምተው፣ የሃዳሴ ግድብም ባለቤት ለመሆን ነዋ!! አዎ፣ አማራው አውራ የሌለው ንብ መስሏል። እነአብይ ለወያኔ ትግሬ አድረው፣ የነበሩን ሎሌ አማሮች ቢንቁ፣ አይገርምም። ወራሪዎቹ ፣ 40 ሚሊዎን በላይ፣ ሳተናን አማራ መድፈራቸው፣ ለግብዝነታቸው ዋቢ ነው። እነኚህን ‘ኢትዮጵያ ሱሴ ናት’ በማለት የደለሉትን፣ አማራ ከሰው አለመቆጠራቸውን አሁን ተረድቷል። እነኚህ እንደጅብ ያልበደለን በደቦ የሚገድሉ ፍጡራን ናቸው እኮ። አማራ፣ እርሻ አስተምሮ፣ ሰው ሳያደርጋቸው በፊት፣ የግንደበረት አሮሞዎች ፣ ምርኮኛቸውን እያረቡ፣ “ሆርቴ” በማለት ይሸጡ፣ የነበሩ ናቸው።

ስለዚህ ነበር ሰሞኑን፣ ማንነትን ደንደክ የተባለ፣ አደባባይ መቅረብ የሌለበት ፍጡር፣ እንዳቅሙ፣ አማራን ሊስፈራራ የቃጠው። ወያኔ ትግሬ የወረረውን ወልቃይትና ራያን፣ አማራ በማስመለሱ አዝኗል። የርሱን ብጤ፣ ‘የላም አሸናፊ’ እንላቸዋለን። ላም ፣አንድንዴ በሬ ሲሸሻት፣ ካልወጋሁህ ብላ ትጋበዛለች። በሬው ዘር ሲል ድራሽ አባቷ ሊጠፋ። እንደላሚ፣ እነኬኛንም፣ የተዳፈነውን ረመጥ አማራ፣ ማንነት ብቅጡ አልተረዱትም።

“የተዳፈነ እሳት፣ የተዳፈነ ይመስላል የጠፋ

አማራ ቢታገስ መስሎህ ያንቀላፋ፣

ኧረ ተቅብዘበዝክ ፣ በእጅህ እንዳትጠፋ። እንላለን፣ ያኒያን በጅራፍ የሚነዱ።

ለእነኚህ ታሪክ፣ ህሊና፣ ፍትህ፣ ይሉኝታ ባዳ ናቸው። አማራንም የመሰለ ቅን ህዝብ፣ ምንጊዜን የመሰለ ንጉስ፣ ወራሪ ጋሎችን 'ተዛምደናል ተጋምደናል' ብለው፣ ባለርስት ባደረጓቸው፣ ነጋ ጠባ የሚያወግዙ፣ ውለታቢስ ናቸውና። የወረራትን ኢትዮጵያን፣ ለ 400 አመት እጅግ ማቆርቆዛቸውን አለም ሲመሰክር፣ ምሁራኖቻቸው እንኳን አይጽጹቱም። በግራኝ ኢትዮጵያ ተወጥራ ፣ ድንበሯን እንደጣሱ ሁሉ፣ በጣልያንና በሶማሌ ወረራም፣ ቀጥሎም ከደርግና ከወያኔ በመለጠቅ፣ አማራን በሃረር፣ ባሩሲ፣ በባሌ በገፍ አርደዋል። 'ሞኝ ተኩሶ ቢስት፣ የገደለ አይመስለውም' ሆነና ነው እንጂ፣ ለ30 አመት፣ አማራን ሲያርዱና ሲገዛገዙ የኖሩ ናቸው። 28 ነባር ነገድም አጥፍተዋል።

'በሞጋሳና በለላባቸው' የአሮሞ ማንነት ጭነውበት አገልጋይ ያደረጉት ነባር ኢትዮጵያዊ መአት ነው። ለማግባት ሲሉ ከሚሊዎን በላይ ህዝብ ሰልበዋል፣ እልቆ መሳፍርት የሌለው ፣ የዱር አራዊትም ፈጅተዋል። ይህ ሳይበቃቸው 'ውጡልን' ካሉ፣ ሁሉም በየጠበሉ ይሄዳሉ! ወራሪ መጤ አሮሞዎች፣ የሲዳሞውን ፣ ሃዲያን፣ ጋሞውን አፋሩን ፣ ሶማሌውን ከንባታውን፣ ጉራጌውን፣ ጃንጅርውን ከፊቶን፣ አማራውን ጌዶውን፣ በርታን፣ ያደሬን፣ አርጎባን ወዘተ መሬት እንዲለቁ ግድ ይላል። ርስት በሺህ አመቱ ለባለቤቱ ነውና። ፖርቱጋልና እስፕጅን፣ 800 አመታት የወረሯቸውን አረቦች፣ ማባረር ልብ ይሏል።

አማራው፣ ያባቱ ልጅ ይሆናል። ጥንት የወረሰውን ያባቶቹን ወደር የሌለው የጎበዝ አለቃ ስርዐት፣ ደርግና ወያኔ ሊያዳፍኑት ቢሹም፣ የቋያ እሳት ሆነ። በጀግንነቱ፣ በአንተ-ትብስ ባይነቱ፣ በፍትሃዊነቱ፣ በወገኑ የመረጠው የጎበዝ አለቃ ፣ ኢትዮጵያን ሲታደግ የኖረ አንበሳ ነው። ዛሬ በዳርና በመሃል አገር ኗሪ አማራ፣ ያልሰከነ ጠላት እንደፈላበት ተገንዝቧል። ብዙው የመሃል አገሩ አማራ በየዋህነት፣ የጠላቶቹን ስነልቦና አልተረዳም ነበር። እንደራሱ፣ ልዕልና ሊኖረው ቀርቶ፣ ቁምነገር ያልፈጠረባቸው ናቸውና። ስለዚህ ነው አበው፣ ' 'ሊሰልብ የመጣ ምንትሴ (- -)፣ አባባ ቢሉት አይመለስም ' የሚሉት ። ደንደአም ፣ የአባገዳ አብይን ስውር ዛቻ፣ ፈራ ተባ እያለ የተነፈሰው ፣ ከልቡ አደለም።

የነገርባና ደንደአ፣ ጀዋርና መሰሎቻቸው የነፍስ አባቶች፣ ኢትዮጵያ ፈተና በገጠማት ቁጥር፣ ያልታጠቀን፣ ያልጠረጠረን አማራ ሲጨፈጭፉ ኖረዋል። አብይ ሰልጣን ከጨበጠ ጀምሮ፣ እየገነነ የመጣው የአነግ አረመኔነት፣ ሙሉ የመንግስት ድጋፍ እንዳለው አያጠራጥርም። አሮሞያ በሚሉት የወረሩት ምድር፣ የአማራና ሌሎች ነባር ኢትዮጵያውያን ደም መጉረፉ፣ በገዛ ቋንቋቸው እንደይገለገሉ መደረጋቸው፣ ማስረጃ ነው። ወልቅይትነና ራያን፣ አማራ በማስመለሱ፣ አብይ፣ በርክ መቶታል። መተከልም ሆነ ደራ፣ አንድ ጋት የአማራ እጽመርስት ሳይቀር፣ እንደሚመለስ ያውቃል። አማራው ለደረሰበት መከራ፣ እራሱ እንጂ፣ የአረመኔ ባላንጦቹ ጥንካሬ እንዳልሆነ ጠንቅቆ ተረድቷል። የአማራውንና ሌሎች የተገፉ ኢትዮጵያውያን ወገኖቹን እምባ ያብሳል። የኬኛ ብልጽግና አመራር፣ ለዕስልምናም ሆነ ለተዋህዶ እምነት ተከታይ አማሮች ጠላት ነው። አሮሞያ በተባለው ምድር፣ የሚያፈሱት ያማራ ደም ይመሰክራል። በመጨረሻ ጥንታዊ ኢትዮጵያውያን ሁሉ፣ ፋሽስታዊውን አሮሙማን፣ ሊገላገሉ ይገባል።

ጸሃፊው 52 አማራ ዘመዶቹ፣ በአነግ በ 1983 ሐረርጌ የተፈጁበት፣ ሃኪማና ፓይለት ነው።